

แนะนำหนังสือ

โดย ดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล

Book Review : Journalism A Very Short Introduction

โดย Ian Hargreaves. (2005)

: Oxford University press

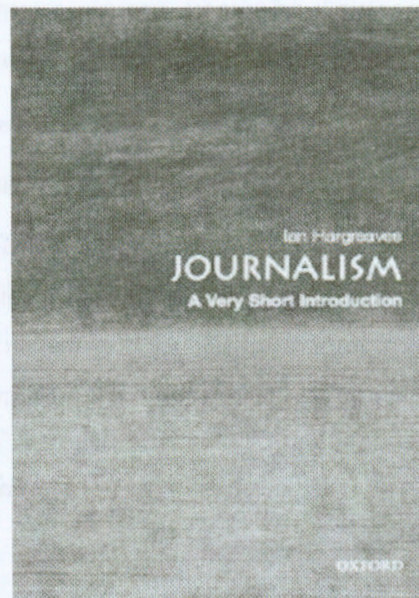
ISBN : 0192806564

คู่มือประจำโต๊ะพนักงานหนังสือพิมพ์

The Washington Post หนากว่า 200 หน้าเขียนว่า

'The First mission of a newspaper is to tell the truth as nearly as the truth may be ascertained...

The newspaper's duty is to its readers and to the public at large, and not to the private interests of the owner. In the pursuit of truth, the newspaper shall be prepared to make sacrifices of its material fortunes, if such course be necessary for the public good. The newspaper shall not be the ally of any special interest, but shall be fair and free and wholesome in its outlook on public affairs and public me

'หน้าที่ประการแรกของหนังสือพิมพ์คือการบอกความจริงให้ใกล้เคียงความเป็นจริงที่สุดเท่าที่จะประเมินความจริงนั้นได้... หน้าที่ของหนังสือพิมพ์ คือการทำงานเพื่อผู้อ่าน และเพื่อสาธารณชนโดยส่วนรวม มิใช่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าของกิจการ และในกระบวนการรายงานความจริงนี้ หนังสือพิมพ์ต้องพร้อมที่จะสละความมั่งคั่งทางวัตถุที่มีอยู่หากเป็นความจำเป็นต้องทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ หนังสือพิมพ์ต้องไม่เป็นพวกพ้องกับกลุ่มผลประโยชน์พิเศษใดๆ หนังสือพิมพ์ จะต้องรายงานข่าวสารต่างๆด้วยความยุติธรรมและอย่างเสรี หนังสือพิมพ์ จะต้องแสดงมุมมองต่อกิจการสาธารณะและบุคคลสาธารณะอย่างรอบด้านบริบูรณ์'

แล้วทำไมอุดมคติอันสูงส่งของหนังสือพิมพ์เช่นนี้จึงทำให้เพียง 21% ของชาวอเมริกันคิดว่าสื่อมวลชนห่วงใยประชาชนผู้อ่าน ลดลงจากเดิมที่เคยเท่ากับ 41% เมื่อ 14 ปีก่อนหน้านี้

Project Excellence in Journalism หรือ โครงการเพื่อความดีเยี่ยมของสื่อมวลชน ในปี 1997
สำรวจโดย Committee of Concerned Journalists พบข้อมูลต่อไปนี้ว่า

ประชาชนน้อยกว่าครึ่งที่ถูกสำรวจคิดว่าสื่อมวลชนปกป้องประชาธิปไตย 38% ของประชาชน
คิดว่าองค์กรที่ผลิตข่าวสารทั้งหลายไร้ศีลธรรม

Ian Hargreaves สื่อมวลชนชาวอังกฤษ ผู้มากประสบการณ์ทั้งงานข่าวสารหนังสือพิมพ์
โทรทัศน์ และวิชาการ เขียนหนังสือให้สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย Oxford ชื่อเรื่อง **'Journalism: A Very
Short Introduction'** บทแนะนำสั้นเรื่องการสื่อสารมวลชน' อธิบายว่า นับจากวันที่เริ่มมีการประกอบ
อาชีพนักข่าวในช่วงหลังปี ค.ศ.1600 โดยคนที่ประกอบอาชีพหาข่าวสารในอังกฤษใช้ร้านกาแฟ
เป็นสถานที่หาข่าว งานสื่อสารมวลชนผ่านการเปลี่ยนแปลง เติบโตแรงกดดัน ด้านอำนาจท้าทาย
หลงใหลในพลังเขี้ยววน มากมายหลากหลาย จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเทคโนโลยีข่าวสารที่รวดเร็วล้ำสมัย
ไกลเกินจินตนาการ งานงานสื่อสารมวลชนกลายเป็นงานที่ไร้ขอบเขตหรือข้อจำกัดคำนึงใดๆ

'Journalism is both a business and much more than a business'

'งานสื่อสารมวลชนเป็นทั้งธุรกิจและเป็นมากกว่าธุรกิจ'

นี่คือปัญหาสองด้านที่เผชิญหน้าผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนทั้งโลก ไม่ว่าจะเป็น
นักหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หรือ Internet และสื่อเทคโนโลยีใหม่ทั้งหลายที่เกิดขึ้น
ทุกนาทิตบนโลกมนุษย์ หนังสือพิมพ์รูปแบบแรกของโลกเป็นใบประกาศข่าวสารสมัยราชวงศ์ Sung
ของจีนกว่า 1,000 ปีที่แล้ว เรียกว่า Lipao และถูกองค์พระจักรพรรดิสั่งปิดกิจการไปในที่สุดเมื่อ
เริ่มแสดงออก ซึ่งปัจจุบันนี้เราเรียกว่า **"เสรีภาพของสื่อมวลชน"** เพราะสื่อมวลชนควรมีพลังสร้าง
คำบัลลังก์หรือล้มองค์จักรพรรดิได้ แต่ถ้าจำเป็นต้องเลือกระหว่างหนังสือพิมพ์กับรัฐบาลจะเลือก
ฝ่ายใด?

ประธานาธิบดี Thomas Jefferson กล่าวในปี 1787 เมื่อ 220 ปีมาแล้วว่า:

*'The basis of our government being the opinion of the people,
the very first object should be to keep that right; and were it left to me
to decide whether we should have a government without newspapers, or
newspapers without a government, I should not hesitate a moment to
prefer the latter'*

**'ฐานพลังของรัฐบาลของเรามาจากความคิดเห็นของประชาชน หน้าที่
แรกเริ่มของเราคือการคงไว้ซึ่งสิทธิพื้นฐานนี้ และหากว่าผมจำเป็นต้องเลือกว่า
จะมีรัฐบาลโดยไม่มีหนังสือพิมพ์ หรือจะมีหนังสือพิมพ์โดยไม่มีรัฐบาล ผมจะไม่
ลังเลเลยแม้แต่ครู่เดียวที่จะเลือกอย่างหลัง'**

การยกย่องอาชีพสื่อมวลชนในอดีตนั้น ถึงกับเชื่อว่า สื่อมวลชนมีอำนาจปกครองประเทศได้ด้วยข้อมูล ข่าวสาร และความจริง แต่เหตุใด สื่อมวลชนจึงทำลายความยิ่งใหญ่ที่น่าเชื่อถือยืมนั้นที่สาธารณชนเคยมีให้ จนลดต่ำลงได้ Ian Hargreaves ให้เหตุผลว่า การเข้าสู่ระบบธุรกิจการลงทุนคือ ปัญหาใหญ่ ของหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ ต้องทำรายได้ตามที่เจ้าของกิจการและผู้ถือหุ้นต้องการ พนักงาน นักข่าว และผู้ทำงานสื่อมวลชนทั้งหลายก็เริ่มคิดว่าเงิน คือ ผลตอบแทนสำคัญในอาชีพ

จรรยาบรรณที่ว่ายอมเสียเงินและค่าใช้จ่ายทุกอย่างเพื่อความจริง กลายเป็นการขายเนื้อที่โฆษณาและขายข่าวประชาสัมพันธ์ให้กับลูกค้าและสินค้าที่ขิมข่าวเป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์

'Yet almost all modern journalism takes place within a corporate setting, which limits and influences what journalists do.'

‘งานสื่อสารมวลชนเกือบทั้งหมดเกิดและอยู่ในบรรยากาศของกิจการแบบบริษัทธุรกิจ ซึ่งเป็นการจำกัดกรอบงาน และส่งอิทธิพลต่อการทำงานของสื่อมวลชน’
การที่สื่อมวลชนห่วงใยผู้ถือหุ้น กังวลเรื่องผลกำไร-ขาดทุน ของเจ้าของกิจการทำให้...

'...distracting editors from journalism's civic purpose and so damaging reader loyalty and the longer term health of the business. By the end of the twentieth century, in deed if not in name, American journalistic leaders had been transformed into business people.'

‘เหล่าบรรณาธิการข่าวหันเหความสนใจไปจากงานของสื่อสารมวลชนที่เคยยึดเป้าหมายของการทำหน้าที่พลเมืองดีต่อสังคมไป เป็นการทำลายความจงรักภักดีที่สื่อมวลชนเคยมีต่อผู้อ่าน และทำลายความมั่นคงเติบโตของธุรกิจสื่อสารมวลชนในระยะยาว เมื่อมาถึงปลายศตวรรษที่ 20 พฤติกรรมของผู้นำสื่อสารมวลชนอเมริกันเปลี่ยนสภาพตนเองไปเป็นนักธุรกิจกันหมดแล้ว’

ความเสื่อมของนักสื่อสารมวลชน ทั้งนักหนังสือพิมพ์ นักวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ เกิดจากสาเหตุอื่นๆอีกมากมาย

สื่อมวลชนทำตัวเป็นดาราค่าตัวแพง ผู้ประกาศข่าวกลายเป็นดาราที่แสดงเพียงบทอ่านข่าว ส่วนผู้สื่อข่าวที่ทำงานหนักจริงจึงมีรายได้น้อยแทบเลี้ยงครอบครัวไม่รอด

ผู้สื่อข่าวสงครามบาดเจ็บล้มตายไปมากมาย ส่วนดาราอ่านข่าวหน้ากล้องเข้าสังคมหรูหรา นักข่าวรุ่นใหม่เด็กเกินไป งานมากเกินไปเกินกว่าจะเข้าหาความจริงได้ลึกซึ้ง ประสบการณ์น้อยเกินไป จนตกเป็นเครื่องมือของนักประชาสัมพันธ์ได้ก็มีมาก

นักข่าวที่ร่วมมือกับนักการเมืองก็มีไม่น้อยเช่นกัน ทำให้มุมมองความจริงเรื่องประชาธิปไตยเปลี่ยนไป

นักข่าวรุ่นแรกเริ่มเช่น Daniel Defoe, Jonathan Swift, Thomas Paine และ George Orwell ที่เคยเป็นหัวใจของพลังสิทธิเสรีภาพและประชาธิปไตยครั้ง 300 ปีที่แล้วหายไปไหนกันหมด งานสื่อสารมวลชนนั้นมีความสำคัญมากกว่าความเป็นธุรกิจ

'The first job of journalism is to find out, communicate accurately, and be trusted. If it cannot be trusted then it will be neither believed nor respected'

'งานแรกของสื่อมวลชนคือการค้นหาความจริงแล้วรายงานให้ถูกต้อง เป็นที่ไว้วางใจได้ หากสื่อมวลชนไม่เป็นที่ไว้วางใจได้แล้ว ก็ไม่มีใครเชื่อ ไม่มีใครเคารพ'

ขณะนี้ในโลกสื่อมวลชนกำลังกลายเป็นธุรกิจ สาธารณชนกำลังลดความเชื่อถือสื่อมวลชนลงไปอย่างมาก